

Projects da promoziun en il sectur da la lingua e da la furmaziun en il rom dal concept da program dal Grischun

II. Promoziun tempriva e furmaziun da geniturs

Directivas per inoltrar dumondas per l'onn 2013

1. Situaziun da partenza

Sin basa da l'art. 55 da la lescha federala davart las personas estras (LEst; CS 142.20) paja la confederaziun contribuziuns per l'integrasiun da personas estras e sustegna – en il rom dals accents dal program "Lingua e furmaziun" – purschidas che promovon la communicaziun e la chapientscha en il mintgadi tranter la populaziun indigena e la populaziun estra. Per quest intent ha la confederaziun fatg per il 1. da schaner 2009 ina cunvegna da basa cun il chantun Grischun davart l'attribuziun da las finanzas federalas en il sectur da la promoziun da l'integrasiun. Tenor questa cunvegna ston il chantun e las vischnancas sa participar adequatamain vi dals custs.

Ils accents tematics dal program chantunal "Lingua e furmaziun" vegnan cumplettads per ils onns 2012 e 2013 cun il sectur "promoziun tempriva e furmaziun da geniturs", e quai sin basa da las experientschas ch'èn vegnidas fatgas fin ussa.

Dumondas per projects ston vegnir drizzadas unicamain al post specialisà per l'integrasiun dal Grischun e ston vegnir inoltradas d'uniuns u d'autras corporaziuns (p.ex. instituziuns publicas, firmas / organizaziuns privatas). Dumondas da personas privatas vegnan tractadas mo en cas excepziunals.

2. Finamira

- Per meglierar las schanzas d'uffants da lingua estra da pudair cumenzar la scola cun success, èsi indispensabel ch'els hajan enconuschientschas da la lingua locala. En il rom da purschidas integrativas da promoziun tempriva duain vegnir intermediadas ad uffants da la vegliadetgna prescolara cumpetenzas linguisticas ch'els pon applitgar directamain en il barat social cun uffants da la medema vegliadetgna.
- Tras ina purschida diversifitgada da furmaziun da geniturs, che infurmescha davart il senn e davart l'importanza d'ina promoziun adequata dals uffants da la vegliadetgna prescolara, duain vegnir augmentadas las cumpetenzas d'agir dals geniturs en il sectur da l'educaziun.
- Barrieras d'access per famiglias immigradas a las purschidas existentas vegnan sminuidas tras mesiras correspudentas (p.ex. pretschs pajabels, reclama intenziunada).
- Personas specialisadas duain vegnir sensibilisadas e motivadas per l'acquist da cumpetenzas interculturalas, d'abilitads da la didactica da linguas e d'enconuschientschas specificas da TsL¹.

¹ „Tudestg sco segunda lingua“. Il medem vala analogamain per rumantsch e per talian sco segunda lingua

3. Gruppas en mira

Il sustegn chantunal sa drizza exclusivamain a personas estras che han prendì ina dimora legala e durabla en il Grischun per las dar las medemas schanzas sco a personas indigenas per l'access a resursas socialas ed economicas da noss chantun. En spezial èn quai:

- Uffants da lingua estra en la vegliadetgna prescolara e lur geniturs
- Personas spezialisadas, sco p.ex. manadras e manaders da rudels d'uffants, educaturas ed educaturs d'uffants pitschens, cussegliastras e cussegliastrs per mammas e per babs

4. Purschidas subvenziunablas

- Promoziun integrativa² da la lingua per uffants da lingua estra da la vegliadetgna prescolara, cun integrar lur geniturs
- Curs da tudestg per uffants da lingua estra da la vegliadetgna prescolara
- Occurrenzas d'infurmaziun che mussan als geniturs da lingua estra – cun il sustegn dals posts cumpetents e da personas decisivas – l'impurtanza da la promoziun tempriva en ils secturs da l'integraziun linguistica e sociala
- Puschidas da furmaziun supplementara e da qualificaziun per las manadras e per ils manaders dals curs
- Puschidas da cussegliaziun che serran las largias correspondentas visavi las structurass regularas
- I n'exista nagin dretg da survegnir in sustegn finanziel dal chantun (art. 27 al. 1 OtLItLEA³)

5. Criteris da sustegn decisivs

Ultra dals criteris chantunals da promoziun ch'èn enumerads sut www.integration.gr.ch èn decisivs ils suandants secturs per giuditgar la dumonda:

- metodica e proceder per cuntanscher la gruppa en mira
- optimaziun da l'access a puschidas da la promoziun tempriva per uffants e per geniturs immigrads
- collavuraziun cun la vischnanca resp. cun las autoritads cumpetentas al lieu

6. Pretensiuns da qualidad

La responsabladad per la qualidad da la puschida e per la qualificaziun da las manadras e dals manaders dals curs han ils purtaders. Per survegnir in sustegn finanziel ston esser ademplidas las suandantas premissas:

- Per la promoziun linguistica tempriva vegnan engaschadas personas spezialisadas cun ina scolaziun supplementara en TsL, en pedagogia tempriva u cun in'otra scolaziun supplementara.
- Scolaziun interculturala ed experientscha professiunala en il ressort specific è giavischada per las manadras e per ils manaders dals curs.

² promoziun cun cleras finamiras tras personas spezialisadas en il rom da gruppas da gieu u da canortas d'uffants

³ Ordinaziun tar la lescha introductiva tar la legislaziun davart las personas estras e davart ils fatgs d'asil; DG 618.110

7. Projects betg sustegnids

Il post spezialisà per l'integraziun na paja da princip naginas contribuziuns:

- ad occurrenzas religiusas e politicas
- a projects che sustegnan persunas singulas
- a projects senza connex cumprovabel cun il chantun

8. Modalitads da sustegn

- En general survegnan questas purschidas in sustegn da la confederaziun e dal chantun da maximalmain 70%. Curs linguistics da promoziun tempriva dastgan vegnir mess a quint cun maximalmain 100.– francs per lecziun.
- Occurrenzas d'infurmaziun per geniturs che han lieu mo ina giada vegnan sustegnidas cun maximalmain 1'000.– francs per occurrenza. En cas da purschidas da furmaziun pli extendidas s'orienteschan las contribuziuns chantunales tenor la dimensiun e tenor ils custs.
- La furma giuridica dal purtader sto esser transparenta.
- Il purtader s'oblighescha d'annunziar immediatamain midadas fundamentalas dal project (p.ex. midadas areguard las finamiras, las activitads, l'urari, il preventiv e.u.v.) al post spezialisà per l'integraziun dal Grischun.
- Entaifer 2 mais suenter la terminaziun dal project è il purtader obligà da rediger in rapport final e da far in quint final.

9. Inoltraziun, contact e cussegliaziun

Il termin d'inoltraziun è ils 23 da november 2012. Sin dumonda po quest termin dentant vegnir prolungà. Persunas interessadas vegnan supplitgadas da duvrar il formular "Promoziun tempriva e furmaziun da geniturs 2013". Quel po vegnir chargià giu da la pagina d'internet www.integration.gr.ch.

Las dumondas per projects per l'onn 2013 ston vegnir drizzadas a la suandanta adressa:

Uffizi da migraziun e da dretg civil dal Grischun
Post spezialisà per l'integraziun
"Projects d'integraziun"
Engadinstrasse 24
7001 Cuir

Infurmaziuns davart la publicaziun u davart l'inoltraziun da las dumondas dat:

Patricia Ganter Sonderegger, incumbensada chantunala d'integraziun
tel 081 257 36 81
e-mail: patricia.ganter@afm.gr.ch